

HRVATSKI SABOR

1136

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O INFORMIRANJU POTROŠAČA O HRANI

Proglašavam Zakon o informiranju potrošača o hrani, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 26. travnja 2013. godine.

Klasa: 011-01/13-01/94

Urbroj: 71-05-03/1-13-2

Zagreb, 2. svibnja 2013.

Predsjednik

Republike
Hrvatske

Ivo Josipović, v.
r.

ZAKON

O INFORMIRANJU POTROŠAČA O HRANI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela, zadaće nadležnih tijela, službene kontrole i načini postupanja te se propisuju upravne mjere i prekršajne odredbe za provedbu:

– Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskoga parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pružanju informacija o hrani potrošačima, izmjenama i dopunama uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća, Direktive Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1169/2011);

– Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 od 31. ožujka 2004. koja se odnosi na označivanje hrane i sastojaka hrane s dodanim fitosterolima, fitosterol esterima, fitostanolima i fitostanol esterima (SL L 97, 1.4.2004.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 608/2004).

Pojmovi

Članak 2.

Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi definirani u Uredbama iz članka 1. ovoga Zakona, Uredbi (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane i Uredbi (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s propisima o hrani za životinje i hrani te pravilima o zdravlju i dobrobiti životinja (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 882/2004) i zakona o provedbi navedenih uredbi.

II. POSEBNE ODREDBE

Članak 3.

(1) Hrana koja se stavlja na tržište Republike Hrvatske mora biti označena podacima i na način propisan uredbama iz članka 1. ovoga Zakona te drugim posebnim propisima koji se odnose na tu hranu.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti napisani na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom.

(3) Dopušteno je višejezično označivanje hrane.

III. NADLEŽNO TIJELO

Članak 4.

(1) Nadležna tijela za provedbu ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona su ministarstvo nadležno za poljoprivredu (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i ministarstvo nadležno za zdravlje, svako u svom djelokrugu.

(2) Za provedbu posebnih stručnih poslova delegiranih od strane Europske komisije te drugih poslova kao i savjetovanja Ministarstva, ministar nadležan za poljoprivredu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, može ovlastiti pravne osobe s javnim ovlastima i druge javne ustanove.

(3) Ministar nadležan za poljoprivredu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, ovlašten je donijeti pravilnike, naredbe i naputke za provedbu pravno obvezujućih akata Europske unije koji će biti doneseni na temelju Uredbe (EU) br. 1169/2011.

(4) Ministar nadležan za poljoprivredu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, pravilnikom, naredbom ili naputkom uređuje pitanja za koja Uredba (EU) br. 1169/2011 dozvoljava donošenje nacionalnih mjera, pod uvjetom da se time ne zabranjuje, sprječava ili

ograničava sloboda kretanja unutar Europske unije proizvoda koji su u skladu s Uredbom (EU) br. 1169/2011.

IV. UPRAVNI NADZOR I SLUŽBENE KONTROLE

Članak 5.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona provode tijela iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona svako u svom djelokrugu.

(2) Ako se upravnim nadzorom utvrdi da ovlaštene pravne osobe s javnim ovlastima i druge javne ustanove iz članka 4. stavka 2. ne provode pravilno poslove koji su im preneseni, ministar nadležan za poljoprivredu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, oduzet će ovlaštenje.

(3) Tijela nadležna za provedbu službenih kontrola nad provedbom ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona su Ministarstvo, ministarstvo nadležno za zdravlje i Državni inspektorat.

(4) Službene kontrole nad provedbom ovoga Zakona i Uredbi iz članka 1. ovoga Zakona te posebnih propisa koji se odnose na hranu provode inspektori za kakvoću hrane, poljoprivredni inspektori, sanitarni inspektori, veterinarski inspektori i gospodarski inspektori (u daljnjem tekstu: osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola) iz tijela navedenih u stavku 3. ovoga članka sukladno posebnom propisu o službenim kontrolama te propisima kojima su uređeni djelokrug i ovlasti tih tijela.

Članak 6.

(1) Osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola u obavljanju službenih kontrola ima pravo i dužnost za svaku utvrđenu nesukladnost postupiti sukladno:

– mjerama iz stavka 2. ovoga članka

– mjerama iz Uredbe (EZ) br. 882/2004, odnosno mjerama propisanim posebnim propisom o službenim kontrolama.

(2) Osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola iz članka 5. stavka 4. ovoga Zakona u obavljanju službenih kontrola ima pravo i dužnost rješenjem:

– narediti otklanjanje nesukladnosti iz članka 7. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona i odrediti primjereni rok za njihovo otklanjanje;

– ograničiti ili zabraniti stavljanje na tržište i/ili narediti povlačenje s tržišta i/ili opoziv od krajnjeg potrošača hrane s utvrđenim nesukladnostima iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona;

– ograničiti ili zabraniti stavljanje na tržište hrane ako subjekt u poslovanju s hranom ne postupi prema rješenju iz podstavka 1. ovoga stavka;

– zabraniti sve oblike informiranja potrošača o hrani koja ne ispunjava uvjete iz ovoga Zakona, uredbi iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

(3) Žalba izjavljena protiv rješenja osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola iz stavka 2. podstavka 2. i 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Kada osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola poduzima mjere iz stavka 1. ovoga članka, mora postupati tako da poduzeta mjera bude primjerena naravi opasnosti koja predstavlja rizik za zdravlje potrošača.

(5) Subjekt u poslovanju s hranom snosi sve troškove koji nastaju zbog provedbe mjera iz stavka 2. ovoga članka.

(6) Osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola je ovlaštena uzeti uzorke kako bi se utvrdilo ispunjava li određena hrana uvjete propisane ovim Zakonom, uredbama iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(7) Uzorkovanje u svrhu provedbe ovoga Zakona, uredbi iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provodi se sukladno posebnom propisu o službenim kontrolama.

Članak 7.

(1) Nesukladnosti koje ne utječu na zdravlje potrošača i za koje se može odrediti primjereni rok za njihovo otklanjanje, a koji ne smije biti duži od šest mjeseci, pri tom uzimajući u obzir količinu hrane na tržištu i zalihe ambalaže, su sljedeće:

– u popisu sastojaka, sastojci hrane nisu navedeni padajućim redoslijedom s obzirom na masu koja je utvrđena u vrijeme njihove uporabe u proizvodnji hrane, što je protivno članku 18. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– koriste se istoznačnice umjesto izraza točno propisanih Uredbom (EU) br. 1169/2011.

(2) Nesukladnosti za koje se može odrediti kraći rok za njihovo otklanjanje, a najdulje do dva mjeseca, jer mogu utjecati na zdravlje potrošača i/ili dovoditi potrošače u zabludu, su sljedeće:

– hrana nije označena sukladno posebnom propisu iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona;

– navedene su informacije o hrani kojima se potrošače dovodi u zabludu, što je protivno članku 7. stavcima 1., 2. i 4. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nije naveden naziv hrane, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nedostaje količina određenih sastojaka ili kategorije sastojaka, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– neto količina nije navedena, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

- zemlja ili mjesto podrijetla nije navedeno, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- upute za upotrebu ili pripremu nisu navedene u slučaju kada u nedostatku takve upute nije moguća pravilna upotreba hrane, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- koristi se naziv hrane koji nije sukladan članku 17. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- popis sastojaka nije naveden sukladno članku 18. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- količina sastojka istaknutog na etiketi riječima, slikama ili grafičkim prikazima nije navedena sukladno članku 22. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- netokoličina nije navedena sukladno članku 23. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- zemlja ili mjesto podrijetla nije navedeno sukladno članku 26. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- stvarna alkoholna jakost nije navedena sukladno članku 28. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nutritivna deklaracija nije navedena sukladno člancima od 30. do 35. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

(3) Nesukladnosti koje mogu utjecati na sigurnost i zdravlje potrošača i koje zahtijevaju poduzimanje mjera bez odgađanja, su sljedeće:

- informacije nisu navedene na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, što je protivno članku 3. stavku 2. ovoga Zakona i članku 15. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- pripisuju se hrani svojstva sprječavanja bolesti, liječenja ili izlječenja, odnosno upućuje se na takva svojstva, što je protivno članku 7. stavcima 3. i 4. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nedostaje popis sastojaka, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nisu navedeni sastojci koji uzrokuju alergije ili intolerancije, što je protivno odredbi članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nije naveden datum minimalne trajnosti ili »upotrijebiti do« datum, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nema podataka o posebnim uvjetima čuvanja i/ili upotrebe, za hranu koja to zahtijeva, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nije naveden naziv i adresa subjekta u poslovanju hranom, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nije navedena stvarna alkoholna jakost po volumenu za pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

- nema navedenu nutritivnu deklaraciju, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- dodatne obvezne informacije o hrani nisu navedene, što je protivno članku 10. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- informacije o hrani nisu navedene sukladno članku 12. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- obvezni podaci nisu prezentirani sukladno članku 13. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- podaci o određenim tvarima ili proizvodima koji uzrokuju alergije ili intolerancije nisu navedeni sukladno članku 21. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- datum minimalne trajnosti, »upotrijebiti do« datum i datum zamrzavanja nisu navedeni sukladno članku 24. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- podaci o posebnim uvjetima čuvanja ili upotrebe nisu navedeni sukladno članku 25. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

(4) Nesukladnosti iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka odnose se i na hranu koja se stavlja na tržište sukladno člancima 14. i 36. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 8.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- popis sastojaka hrane nije naveden padajućim redoslijedom s obzirom na masu koja je utvrđena u vrijeme njihove uporabe u proizvodnji hrane, što je protivno članku 18. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- koristi istoznačnice umjesto izraza točno propisanih Uredbom (EU) br. 1169/2011.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna.

Članak 9.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- hrana nije označena sukladno posebnom propisu iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona;

- su navedene informacije o hrani kojima se potrošače dovodi u zabludu, što je protivno članku 7. stavcima 1., 2. i 4. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nije naveden naziv hrane, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nedostaje količina određenih sastojka ili kategorije sastojaka, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- neto količina nije navedena, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- zemlja ili mjesto podrijetla nije navedeno, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- upute za upotrebu ili pripremu nisu navedene u slučaju kada u nedostatku takve upute nije moguća pravilna upotreba hrane, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- koristi naziv hrane koji nije sukladan članku 17. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- popis sastojaka nije naveden sukladno članku 18. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- količina sastojka istaknutog na etiketi riječima, slikama ili grafičkim prikazima nije navedena sukladno članku 22. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- neto količina nije navedena sukladno članku 23. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- zemlja ili mjesto podrijetla nije navedeno sukladno članku 26. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- stvarna alkoholna jakost nije navedena sukladno članku 28. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nutritivna deklaracija nije navedena sukladno članku 30. stavcima 1. do 5. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- navedena energetska vrijednost i količine hranjivih tvari iz članka 30. stavaka 1. do 5. ne odgovaraju onima u hrani u prodaji, što je protivno članku 31. stavku 3. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- način izražavanja energetske vrijednosti i količine hranjivih tvari nije naveden sukladno članku 32. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- način izražavanja energetske vrijednosti i količine hranjivih tvari po obroku ili jedinici konzumacije nije naveden sukladno članku 33. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- način prezentiranja energetske vrijednosti i količine hranjivih tvari nije naveden sukladno članku 34. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- dodatni oblici izražavanja i prezentiranja energetske vrijednosti i količine hranjivih tvari nemaju ispunjene zahtjeve iz članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– stavlja na tržište hranu protivno propisima donesenim na temelju članka 4. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona i članka 38. do 44. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 10.

(1) Novčanom kaznom od 70.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– informacije nisu navedene na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, što je protivno članku 3. stavku 2. ovoga Zakona i članku 15. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– pripisuje hrani svojstva sprječavanja bolesti, liječenja ili izlječenja, odnosno upućuje na takva svojstva, što je protivno članku 7. stavku 3. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nedostaje popis sastojaka, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nisu navedeni sastojci koji uzrokuju alergije ili intolerancije, što je protivno odredbi članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nije naveden datum minimalne trajnosti ili »upotrijebiti do« datum, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nema podataka o posebnim uvjetima čuvanja i/ili upotrebe za hranu koja to zahtijeva što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nije naveden naziv i adresa subjekta u poslovanju hranom, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nije navedena stvarna alkoholna jakost po volumenu za pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– hrana nema navedenu nutritivnu deklaraciju, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– dodatne obvezne informacije o hrani nisu navedene, što je protivno članku 10. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– informacije o hrani nisu navedene sukladno članku 12. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– obvezni podaci nisu prezentirani sukladno članku 13. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– stavlja na tržište hranu (prodaja na daljinu) u suprotnosti s člankom 14. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

- podaci o određenim tvarima ili proizvodima koji uzrokuju alergije ili intolerancije nisu navedeni sukladno članku 21. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- datum minimalne trajnosti, »upotrijebiti do« datum i datum zamrzavanja nisu navedeni sukladno članku 24. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- podaci o posebnim uvjetima čuvanja ili upotrebe nisu navedeni sukladno članku 25. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- ne postupi po rješenju iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna.

Članak 11.

Osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola neće podnositi optužni prijedlog ili donositi prekršajni nalog za prekršaje iz članka 7. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona ako subjekt u poslovanju s hranom tijekom nadzora ili u rješenjem određenom roku otkloni utvrđene nesukladnosti za koje je utvrđeno da ih je počinio prvi put.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 12.

Do dana stupanja na snagu odredbi članaka 6. do 10. ovoga Zakona osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola u obavljanju službenih kontrola postupat će sukladno odredbama posebnog propisa o hrani u dijelu poduzimanja mjera i prekršajnog postupka.

Članak 13.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Pravilnik o informiranju potrošača o hrani (»Narodne novine«, br. 8/13.) i članak 15. Pravilnika o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane (»Narodne novine«, br. 63/11. i 79/11.).

Članak 14.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, osim članaka 6. do 10. ovoga Zakona, koji stupaju na snagu 13. prosinca 2014.

Klasa: 022-03/13-01/89

Zagreb, 26. travnja 2013.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga
sabora

Josip Leko, v. r.